

Woke te lijf met humor: 'Schreeuwt om ironisch verzet'

Gisteren, 18:00

Hij bedacht onder een Toscaanse pergola het verhaal van een klimaatsekteleider die zijn volgers aanspoorde tot bruut geweld om de wereld te redden.

Stuitte hij terug in Nederland op een nieuwsbericht: klimaatactivisten discussiëren in het Amsterdamse *Pakhuis De Zwijger* over de vraag *'in hoeverre is lichamelijk geweld geoorloofd om opwarming van de aarde tegen te gaan?'*

'Krankzinnige realiteit'

„Hoe diep je ook graaft in je fantasie, de bizarre – om niet te zeggen: krankzinnige – realiteit dreigt je telkens in te halen”, zegt Sylvain Ephimenco thuis in Ouderkerk aan den IJssel, gezeten voor een

boekenkast vol indrukwekkende werken.

Hij wijst naar een rijtje belegen exemplaren over de Franse revolutie.

„Ik heb de sekteleider in mijn verhaal laten dromen over de verschrikkingen van die bloedige opstand. Hij kwam tot inkeer. Over clubs als *Extinction Rebellion* wordt gezegd: het zijn aardige mensen met een nobel doel. Dat zeiden ze over de Franse revolutionairen óók, voordat radicalisering voor afschuwelijke bloedbaden zorgde.”

„Het is de meest verschrikkelijke periode van onverdraagzaamheid uit de geschiedenis van Frankrijk. Als je een andere mening had, ging je kop eraf. Hoewel nog aanzienlijk minder gewelddadig, lijken de wokies op de revolutionairen van toen.”

Kogel door de kamer

Hij is zelf oorlogskind. Geboren in Oran, 1956, tijdens de Algerijnse Onafhankelijkheidsoorlog, de verzetsstrijd tegen het Franse kolonialisme.

Speels en onbekommerd – want nog een klein kind – beleefde hij de verschrikkingen. Bij zijn oma vloog een kogel door de kamer, hij vond het vooral spannend.

„Ik zag een jongen in een plas bloed liggen, op weg naar een feestje neergeschoten door een Arabier. Ik speelde tussen prikkeldraad, wist niet beter, totdat we net op tijd vluchtten naar Frankrijk.”

„Ik had niet in Algerije geboren mogen worden – het was onze grond niet – maar het beeld van de foute Fransen en de goede Arabieren klopt ook niet, zoals nu niets deugt van de woke-beweging met z'n goed en fout. Tien dagen na onze vlucht, op 5 juli, Onafhankelijkheidsdag, werden in Algerije achtergebleven Fransen als beesten afgeslacht.”

'Seksist en racist'

Uit liefde voor een Nederlands meisje kwam hij jaren later vanuit Aix-en-Provence naar Rotterdam, de stad waarvan hij ging houden. De rauwheid, het desolate plein voor het oude station, de stad waar je dé Nederlander kon ontmoeten.

De arbeider, met z'n glimmende Jules Deelder-haren vol brylcreem. Jan en Miep op de brommer, helmpjes op. Ephimenco was links, rebels. Ging voor kranten artikelen schrijven, later columns.

Zo'n spijkerharde van 25 jaar geleden heeft hij gebruikt in zijn anti-wokeboek, door de column aan te laten vallen door een hedendaagse officier van Justitie.

„Dat stukje zou vandaag niet meer kunnen. Ik zou neergesabeld worden als seksist en racist.”

Ben je voorzichtiger gaan schrijven?

„Ja. Mijn boodschap en mijn thematiek blijven hetzelfde, maar ik schrijf op een andere manier. Dat is prima. Als je mensen wilt overtuigen, kun je beter iets gematigder zijn.”

Wat dreef je naar twaalf incorrecte verhalen?

„Boosheid. Over de politiekogel die een boerenzoon van zestien op een haar na in z'n hoofd raakte. En vooral ook over het toneelstuk dat daarna door de overheid is opgevoerd. De jongen zou met zijn tractor op agenten zijn ingereden, hij zou gewapend zijn, hij werd afgeschilderd als een kamikaze.”

„Schandalig, ook de lauwe reacties in de media. Ik miste de verontwaardiging, schreef een column: *de politie is mijn vriend niet meer*. Meteen weer schriftelijke aanvallen, want ik ben de Trouw-columnist met de meeste geplaatste boze brieven. Met koppen als: *Banger voor*

Ephimenco dan voor terroristen!"

„Ik maakte er nog een tweede column over, maar bleef boos. Dus schreef ik onder de pergola van mijn Italiaanse plekje het verhaal 'Guus, de laatste boer' en bám... de rest kwam er achteraan. Twaalf verhalen in twee maanden, ze vlogen mijn computer uit. Over de gekte van deze tijd, over de waanzin van woke. Ik kon helemaal los, helemaal mezelf zijn."

Wat is er mis met woke?

„Alles. Een tijd geleden ben ik begonnen om verschijnselen als cancelen en censuur met woorden aan te vallen, en met dit boek zit ik in de tweede fase: woke met humor bestrijden, belachelijk maken."

„Dat is een mooi wapen, mooier dan roepen dat de vrijheid van meningsuiting wordt aangetast en dat cancelen de geur van fascisme verspreidt. Enige luchtigheid kan geen kwaad, al moeten we niet vergeten dat woke het embryo is van een gevaarlijke beweging."

Woke schreeuwt om ironie?

„Ja, maar ook om verzet. Ironisch verzet. Twee weken geleden kwam NOC*NSF met een discussienota. Die club oppert nu al om de huidige structuur van sport ter discussie te stellen door de opkomst van transgenders."

„Nog even en er zijn geen mannen- en vrouwencategorieën meer, want iedereen is gelijk. Arme vrouwen, zeg ik dan. Stop maar met sporten."

"Ik ben niet Sander Schimmelpenninck, die schaamteloos aanschurkt tegen D66"

Je schrijft over een man die vrouw genoemd wil worden en daarom mee mag doen met de sprintsters op de

atletiekbaan. Hij loopt een vrouwenwereldrecord en voelt zich de eenzaamste mens op aarde.

„Ja, maar het kan nog gekker, want je kunt als transgender ook zeggen dat je zelf wilt bepalen hoe oud je bent en dus als omgebouwde man van dertig tussen jonge meisjes wilt sporten. TransAges.”

Hoe noem je iemand die als 50-plusser nog wereldkampioen werpvijfkamp wil worden bij de veteranen?

„Hahaha, Sylvain Ephimenco. Ik was te anarchistisch voor een teamsport als handbal, dus ging ik speer- en discuswerpen. Niet onverdienstelijk, ik werd als 'gast' – want met een Frans paspoort – vijfde op het NK atletiek, maar was toch vooral de schrijver met zijn bijpassende ongezonde levensstijl.”

„Na mijn vijftigste wilde ik de beste belegen werpvijfkamper op aarde worden. Heb er keihard voor getraind en het is gelukt. In Italië versloeg ik de onverslaanbaar geachte Griek Manganas. Dat was genieten.”

Hoeveel lol had je tijdens het schrijven van de incorrecte verhalen?

„Op een ochtend kwam mijn vrouw ongerust naar me toe. 'Gaat het wel goed met je?', vroeg ze. Ik zat zo onbedaarlijk hard te lachen dat ze zich oprecht zorgen maakte over mijn geestelijke gesteldheid, maar het was puur plezier over de zinnen die ik schreef.”

“De waanzin kent geen grenzen meer”

Er zit wel een serieuze ondertoon in de kolderieke vertellingen.

„De eerste die dat constateerde was mijn vrouw. Ze zei al na het lezen van

het tweede verhaal: 'Dit is echt serieus wat je aan het doen bent. Je ontleedt de maatschappelijke idioterie zoals ik het nog nooit heb gelezen. Dit moet mensen raken, aan het denken zetten.' Zelf besepte ik nog helemaal niet wat er gebeurde. Ik was aan het tikken zonder te weten waar het naartoe ging."

Wat kunnen we er van leren?

„Niet luisteren naar woke-types die zeggen: de tijd verandert en daarin moeten wij meegaan. Niet toegeven aan lieden die schrijven dat de woorden van Roald Dahl in dit nieuwe tijdperk geschrapt moeten worden. Op dit gebied kun je maar beter conservatief zijn."

„Er zijn krachten losgekomen die ons willen verplichten om anders naar de samenleving te kijken. Het is een non-issue, een leugen. Daar vecht ik tegen, ook als columnist, met als gevolg dat linkse lezers bijna dagelijks om mijn ontslag vragen."

Je laat je niet in een hok duwen.

„Er zijn genoeg linkse mensen die dat nu voor mij doen. Ephimenco, de linkse anarchist van vroeger, is extreemrechts geworden omdat hij spuugt op woke. Ik ben ooit de antichrist genoemd, nu word ik uitgescholden voor fascist, terwijl ik toch echt dezelfde man ben gebleven. De rebel."

„Het enige acceptabele stempel op mijn hoofd is dat van onafhankelijkheid, los van stromingen en politieke partijen. Ik ben niet Sander Schimmelpenninck, die schaamteloos aanschurkt tegen D66."

|"Dit boek is geschapen door boosheid"|

In je boek laat je klimaatvluchtelingen uit Marseille op de bodem van uitgedroogde Amsterdamse grachten jeu de boules spelen. Dat soort ironie doet het niet goed bij D66

en GroenLinks.

„Kan me geen moer schelen. Prima als ze me beschuldigen van transfobie en racisme. Hun verontwaardigde reacties zijn voorgeprogrammeerd. Ik ben vrij, schrijf wat ik wil.”

En dan laat je ook nog Jesse Klaver als 81-jarige bureaumedewerker van de afdeling Taalkundige Vernieuwing van het Meertens Instituut wegteren in de hitte en hem beroven van z'n eten door klimaatvluchtelingen uit Zuid-Frankrijk.

„Ik had er lol in om de man te laten werken bij het instituut waar schrijver J.J. Voskuil zo'n beetje zijn hele leven heeft gesleten. Ik nam Voskuil nooit serieus, omdat hij niet met zijn talent zijn nek durfde uit te steken, maar laf de ambtenaar bleef. Vind ik wel passen bij Jesse Klaver, die ook altijd meer van woorden dan van daden is geweest.”

Mooiste verhaal in het boek is dat van de blanke jongen die zich zo schuldig voelt voor het gedrag van zijn kleurgenoten dat hij transzwarte wordt en in elkaar wordt gemept door een ciszwarte die zich beledigd voelt over zo veel aanstellerij.

„Ik ben kennelijk geïnspireerd door een Amerikaanse blanke vrouw die bleef volhouden dat ze zwart was en dat in haar paspoort bevestigd wilde zien.”

„Je hoeft als man alleen maar te zeggen dat jij je vrouw voelt en je geslacht wordt in alle documenten veranderd. Dan kan dat toch ook met een blanke man die zich zwarte vrouw voelt? Ik was aan het tikken en zei tegen mezelf: ga maar door! De waanzin kent geen grenzen meer.”

Dus beschrijf je hoe een bejaarde in het overbevolkte land van de onbegrensde migratie thuis wordt belaagd door dakloze jongeren. Ze gooien zijn ruiten in, roepen 'ga eindelijk eens dood' en zingen hem op z'n verjaardag toe: 'Snel zal hij sterven in de gloria'.

„Hoe ver is dat nog verwijderd van de werkelijkheid? Er wordt nu al tegen oudere mensen gezegd hoe asociaal het is dat ze in hun eigen huis blijven zitten.”

'De woke-revolutie eet zijn eigen kinderen op', schrijf je. Als hoopgevende boodschap: er komt een eind aan?

„Ik heb contact gezocht met een Noorse feministe. Zij botste met een transvrouw met een penis, die – vond zij – niet in een vrouwenkleedkamer toegelaten zou mogen worden. Ze is voor die opmerking aangeklaagd, opgepakt, drie uur verhoord. Ze riskeerde drie jaar gevangenisstraf voor transfobie en haat zaaien. Na zo'n acht maanden onderzoek heeft de Noorse justitie de zaak geseponeerd. Er is dus nog hoop.”

Woke is ook pamperen van migranten. Jij zei twintig jaar geleden al 'dit kleine land is vol' en tijdens de Abel Herzberglezing van 2003 maakte je gehakt van de multiculti-samenleving.

„Multiculti was de voorloper van woke. We hadden een sterke tegenbeweging. Ayaan Hirsi Ali – als lijdende getuigenis van de beperkingen die de islam op kan leggen –, Paul Scheffer, Hans Jansen, Leon de Winter, Afshin Ellian... We voelden ons vrij sterk.”

Maar nu... De gekte is doorgeslagen, constateert hij – koffie zettend – vanuit de keuken.

„Wat gisteren links was is nu rechts. En andersom. Onze richtpunten zijn

totaal in de war geschopt. Toen ik de verschuivingen in dit woke-tijdperk zag, heb ik besloten om niets anders meer te zijn dan autonoom en onafhankelijk."